

Dosarul nr. 3-370/22
2-22124596-02-3-23082022

H O T Ă R Ă R E
În numele legii

06 februarie 2023

mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al
Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului
Judecătorii
Grefier

Anatolie Minciuna
Ecaterina Palanciuc și Veronica Negru
Marina Samatiuc

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Vlad Batrîncea împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil

A C O N S T A T A T :

Prin acțiunea de contencios administrativ depusă la 23 august 2022 către Autoritatea Națională de Integritate, reclamantul Vlad Batrîncea, solicită anularea Actului de constatare nr.307/19 din 01 august 2022.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, inspectorul de integritate principal al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, ca urmare a controlului prealabil, efectuat în baza sesizării din 13 iunie 2020, a inițiat controlul averii și intereselor personale în privința reclamantului la 01 iulie 2020, ulterior, ca urmare a controlului finisat la 01 august 2022 a emis Actul de constatare nr. 307/19.

Urmare a examinării actului de constatare, invocă că este emis cu abateri de la procedura administrativă, ceea ce îl califică ca ilegal, motiv din care urmează a fi anulat, or a fost încălcat termenul de desfășurare a procedurii administrative.

Se atestă, că în activitatea sa, Autoritatea Națională de Integritate, cu prioritate, se bazează pe 3 Legi organice și anume: Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 și Codul administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018 (în vigoare din 1 aprilie 2019).

Se reține că, nici Legea nr.132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și nici Legea nr.133 privind declararea averii și a intereselor personale nu instituia la data inițierii controlului în privința reclamantului careva norme cu

privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emitere a actului de constatare.

În același timp, în Codul administrativ este prevăzut un capitol aparte (capitolul III, art. 60- 65) care expres reglementează termenele în procedura administrativă.

Astfel, conform art. 60 Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Se accentuează că, nici o altă prevedere legală, care să fie pertinentă și aplicabilă acestor raporturi juridice, nu a instituit alte termene, prin urmare se vor aplica cerințele capitolului III din Codul administrativ, iar drept consecință, în sensul art. 60 alin. (5) Codul administrativ, în mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

În sensul normelor legale citate supra, se concluzionează că Autoritatea Națională de Integritate a avut la dispoziție un termen maxim de 90 zile pentru a finaliza procedura administrativă. Or, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, relevă că art. 5 alin. (2) și (3) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, stipulează că normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate. Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

La caz, s-a constatat că, sesizarea în privința reclamantului a fost depusă pe 13 iunie 2020, procesul-verbal de inițiere a controlului a fost emis la 01 iulie 2020, iar actul de constatare a fost întocmit la 01 august 2022.

Aceste circumstanțe denotă în mod cert, că inspectorul de integritate a încălcat termenii de efectuare a controlului în privința reclamantului stabiliți de Codul administrativ, încălcare ce afectează legalitatea actului contestat, având în vedere că controlul a durat 2 ani, una luni și 13 zile, adică 763 de zile.

La fel, comunică că, reclamantului nu i-a fost comunicat faptul prelungirii termenului de efectuare a controlului, nici temeiul prelungirii termenului general de realizare a procedurii administrative, contrar prevederilor imperative ale Codului administrativ.

Cum rezultă cert din materialele dosarului - controlul față de reclamant a fost inițiat la 01 iulie 2020, respectiv, prevederile introduse prin Legea nr. 130/2021 -

sunt inaplicabile speței, or, au fost introduse ulterior perioadei legale în care urma să fie desfășurat controlul în privința reclamantului.

Au fost apreciate totalmente eronat circumstanțele de fapt expuse de reclamant în cadrul procedurii administrative, astfel fiind vădit arbitrară și neîntemeiată concluzia precum ar fi întrunite condițiile de constatare a îmbogățirii ilicite în privința reclamantului.

Generalizând capitolul aprecierea inspectorului de integritate a stabilit că, la 30 august 2019 reclamantul a achiziționat un bun imobil în valoare de 890 000 lei. Sursa de achiziționare a bunului a constituit suma de 20 000 euro/403 608 lei (obținută de la mama sa ca urmare a înstrăinării propriului imobil) și suma de 500 000 lei obținute, finalmente, cu titlu de credit.

Inspectorul pune la îndoială suma de achiziționare în mărime de 890 000 lei, din considerentul că ar reprezenta suma aproximativă a valorii estimate (cadastrale) deținute în banca centrală de date a Registrului Bunurilor Imobile ale ASP, - suma exactă reflectată în RBI fiind, de fapt, 808 682 lei.

Inspectorul califică suma de vânzare-cumpărare a imobilului în mărime de 890 000 lei ca una necorespunzătoare realității, fiind reținută ca sumă reală a achiziției în cauză - suma de 1 750 000 lei, sumă indicată în raportul de evaluare nr. 19/01/09 din 19.09.2019.

Astfel, reiese din calculul în care valoarea imobilului este reținută în sumă de 1 750 000 lei, conchide inspectorul că, suma de 713 924 lei reprezintă diferență substanțială nejustificată, între veniturile obținute și cheltuielile realizate, pe de o parte, și averea dobândită, pe de altă parte. Însă, în cazul în care în calculul efectuat, se va reține valoarea indicată și realmente achitată de reclamant pentru achiziționarea bunului respectiv - 890 000 lei, observă că concluzia inspectorului este greșită și neîntemeiată.

Potrivit unui calcul efectuat rezultă că, reclamantul dispunea la data de referință de suma de 146 076 lei. Respectiv, inspectorul absolut neîntemeiat a concluzionat precum suma de 890 000 lei este una necorespunzătoare, or, a invocat argumente doar indirecte care ar susține suma de 1 750 000 lei ca valoare a imobilului în speță.

Mai mult, în conformitate cu cerințele legislației naționale - bunurile imobile se înstrăinează prin act autentificat notarial, fiind cerință care condiționează valabilitatea actului de vânzare- cumpărarea a bunului imobil.

Prin urmare, având în vedere că inspectorul de integritate pune la îndoială autenticitatea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului în speță, nu poate fi reținut doar argumentul cu referire la evaluarea bunului imobil în cauză, or, valoare de piață este sumă estimată pentru care un obiect al evaluării poate fi schimbat, la data evaluării, între un cumpărător hotărât să cumpere și un vânzător hotărât să vîndă, după un marketing adecvat, într-o tranzacție liberă, în care fiecare parte va

acționa competent, cu prudența necesară și neconstrâns, însă, părțile contractante sunt libere să negocieze și să stabilească singuri prețul de vânzare, care reprezintă un preț liber negociat, care este influențat de mai mulți factori și, cel mai important, de alți factori care stau la baza aprecierii valorii de piață reținute în raportul de evaluare.

Inspectorul contrar obligațiilor sale, a ignorat totalitatea probelor administrate și subiectiv a determinat precum că valoarea real plătită a bunului ar fi cea de 1 750 000 lei și nu 890 000 lei. Această concluzie reiese și din faptul că valoarea de 890 000 lei inspectorul, surprinzător, o califică ca valoare cadastrală (care conform datelor RBI fiind 808 682 lei). Adică, inspectorul califică diferență de 81 318 lei ca una neesențială, ceea ce este absolut neîntemeiat și eronat.

Menționează că, constatarea unei diferențe vădite dintre veniturile și proprietățile subiectului declarării (în speță o constatare eronată), atrage după sine alte măsuri în cadrul cărora statul urmează să realizeze o ingerință în instituția dreptului de proprietate, or, aceasta nu este o simplă limitare a dreptului de proprietate, ci pierderea acestuia.

Menționează că, reclamantului nu i-a fost comunicat faptul existenței aparenței de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, și respectiv nici nu i-a fost solicitate probe suplimentare și opinia scrisă față de aparența instituită.

Astfel, constată că, inspectorul a încălcat dreptul fundamental al reclamantului - dreptul la apărare, ceea ce reprezintă o abatere gravă care nu poate fi corectată, motiv care conduce doar la anularea actului administrativ emis.

La acest capitol, reiterează că autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative, conform art. 21 din Codul administrativ.

La fel, consideră necesară dispunerea prezentării metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor în conformitate cu care s-a desfășurat controlul averii în privința reclamantului.

Având în vedere că, controlul averii se realizează în conformitate cu metodologia care se aprobă de președintele Autorității, însă, metodologia privind efectuarea controlului averii și intereselor personale este publicată, însă doar ceea care este în vigoare la data formulării prezentei cereri - aprobată prin Ordinul nr. 9 din 14 februarie 2022 și care a fost aplicabilă în partea finală a controlului desfășurat.

Totodată, metodologia în temeiul căreia a fost inițiat controlul și desfășurat în partea sa considerabilă - nu a fost și nici nu este publică.

Expunerile litigioase și aspectele de drept și de fapt formulate de reclamant și pârât în cadrul dezbaterilor judiciare a cauzei;

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Vlad Batrîncea - avocatul Nicolae Fomov a susținut acțiunea înaintată din motivele de fapt și de drept invocate în conținutul acesteia și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

Reprezentantul Autorității Naționale de Integritate – Valentina Urecheanu, în ședința de judecată, cât și prin referința depusă la 25 octombrie 2022 a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată din motivele invocate în referință.

Acțiunea este admisibilă și întemeiată.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. În sensul respectiv, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice. La caz, aceste condiții de încălcare a dreptului vătămat prin activitatea administrativă a Autorității Naționale de Integritate este întrunit și în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ – accesul liber la justiție.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Actul de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate nr.307/19 din 01 august 2022, constituie în sine un act administrativ individual defavorabil pentru reclamant.

Or, conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Totodată, art. 11 alin. (1) lit. a) și b) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, iar actul favorabil este actul care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Potrivit art. 17 din Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Astfel, din conținutul acțiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, reclamantul, Vlad Batrîncea, revendică apărarea dreptului la apărare și de proprietate.

Completul de judecată reține că, în temeiul art. 36 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, *Actele de constatare menționate la art.34 alin.(1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art.33 alin.(4) și (5), afectate nemijlocit de acesta. (2) Dacă admite recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție nu poate trimite cauza la rejudecare.*

Prin urmare se atestă că, reclamantul a depus acțiunea în termenul prevăzut de lege și la instanța competentă în temeiul art.191 alin.(2) Cod administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reține că, reclamantul Vlad Batrîncea a utilizat corect tipul acțiunii în contestare conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ pentru revendicarea drepturilor sale, or reclamantul prin acțiunea sa solicită anularea acului administrativ individual defavorabil acestuia.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ consideră că motive de inadmisibilitate a acțiunii înaintată de reclamant, în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ la caz nu sunt.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

În fapt: La 13.06.2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată cu nr. 04-04/318 raportul de sesizare din oficiu a inspectorului de integritate –Griciuc Ada, în privința lui Vlad Batrîncea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova (dosar administrativ f.d.452, Vol.II). Iar, la 17 iunie 2020 sesizarea i-a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor cu nr. 20200119972, inspectorului de integritate Virgiliu Bardă.

Potrivit sesizării, Vlad Batrîncea, deputat în Parlamentul RM, a depus tardiv declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, dar totodată a fost identificată o eventuală diferență substanțială în mărime de 764 000 lei, generată de procurarea unui apartament la data de 30.08.2019. De asemenea, în declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, este indicat un venit în sumă de 20 000 EUR din vânzarea unui apartament, care potrivit autorului sesizării, nu este clar ce apartament a fost vândut și venitul obținut.

La 01 iulie 2020 în temeiul art. 28 alin. (3), coroborat cu art. 31 alin. (1) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin Procesul-verbal nr. 305/19, în privința lui Vlad Batrîncea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova a fost inițiat controlul averii și intereselor personale (dosar administrativ f.d.450 Vol.II).

Prin scrisoarea nr. 04-19/2997 din 02.07.2020 , returnată cu inscripția nereclamat (dosar administrativ f.d.415, 493 Vol.II), ulterior prin scrisoarea nr. 04-19/3391 din 27.07.2020, recepționată la data de 29.07.2020 (dosar administrativ f.d.414, 494 Vol.II), Vlad Batrîncea a fost informat despre inițierea în privința sa, al controlului averii și al intereselor personale și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Ulterior, la data de 17.11.2020, a fost înregistrată o altă sesizare cu nr. 8810, prin care s-a solicitat verificarea averii declarate de către Vlad Batrîncea pentru anul 2013-2015, precum și a constatării încălcării regulilor de declarare a averii și intereselor personale (dosar administrativ f.d.454-491 Vol.II).

În baza prevederilor art. 44 alin. (4) din Codul Administrativ, inspectorul de integritate a conexas sesizarea la dosarul de control deja existent.

Completul de judecată reține că, Inspectorul de integritate în perioada 01.07.2020-24.03.2022 a accesat on-line registrele de stat și a solicitat de la autorități informații necesare controlului (dosar administrativ f.d.27-262, Vol.I, 263-449, vol.II).

Completul de judecată mai reține că, prin scrisoarea nr. 04-19/1871 din 31.03.2022, Vlad Batrîncea a fost invitat să prezinte punctul de vedere cu privire la neclaritățile identificate (dosar administrativ f.d.26 Vol.I), iar la 15.04.2022 a fost înregistrat răspunsul acestuia (dosar administrativ f.d.23-25, vol.I).

Ulterior, inspectorul de integritate stabilind că, explicațiile anterioare nu sunt suficient de clare, precum și ca urmare a apariției noilor circumstanțe Vlad Batrîncea prin scrisoarea nr. 04-19/3430 din 17.06.2022, a fost invitat să prezinte informații suplimentare (dosar administrativ f.d.14 Vol.I). Iar, la 12.07.2022 cu nr.5599, a fost înregistrată nota explicativă a reclamantului Vlad Batrîncea (dosar administrativ f.d.12-13, Vol.I).

La data de 01 august 2022, inspectorul de integritate a Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate Virgiliu Bardă a întocmit

în privința reclamantului Vlad Batrîncea, actul de constatare nr. 307/19 (dosar administrativ f.d.3-8).

Prin actul de constatare nr.307/19 din 01 august 2022 inspectorul de integritate a decis:

1. Se constată existența la data de 30.08.2019, a diferenței substanțiale nejustificate, între veniturile obținute și cheltuielile realizate, pe de o parte, și averea dobândită, pe de altă parte, de către dl Batrîncea Vlad, vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova, în mărime de 713 924 lei (șapte sute treisprezece mii nouă sute douăzeci și patru lei);

2. Autoritatea va iniția procedura de încasare în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia, în condițiile art. 34, alin. (5) și (6) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

3. Se sesizează organul competent, în termen de cel mult 5 zile din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, în vederea destituirii din funcția de demnitate publică respectivă;

4. Se decade dl Batrîncea Vlad, din dreptul de a mai exercita mandat de deputat, precum și orice altă funcție de demnitate publică, cu excepția altor funcții electivă, pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului sau de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori de la data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate, cu înregistrarea mențiunii în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică;

5. Se aduce la cunoștința dlui Batrîncea Vlad actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4).

Nefiind de acord cu Actul de constatare și concluziile expuse în acesta, Vlad Batrîncea a promovat în justiție o acțiune la 27 august 2022 cu privire la anularea Actului de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate nr.307/19 din 01 august 2022.

Completul judiciar, generalizând revendicările reclamantului, așa cum au fost susținute în cursul judecării litigiului, consideră că acțiunea este întemeiată, iar actul contestat contravine prevederilor legale.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a

libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art.16 alin.(1) și (2) din Cod administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

În corespundere cu art.18 din Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

Completul de judecată ține să menționeze că, perioada de verificare 09.12.2014-01.08.2016 era guvernată de Legea privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere nr. 1264-XV din 19.07.2002.

În temeiul art.2 al Legii menționate supra, prevedea următoarele noțiuni că, *proprietate* – bunuri mobile și imobile, inclusiv cele aflate în afara țării; *venit* – orice spor, adaos sau majorare a patrimoniului, indiferent de sursa de proveniență, exprimat în drepturi patrimoniale sau în orice alt folos patrimonial, obținut de subiectul declarării sau de membrii familiei acestuia în perioada de referință atât în țară, cât și în străinătate; *diferență vădită* – diferență între proprietatea dobândită și veniturile obținute care depășește de cel puțin 6 ori salariul mediu lunar obținut în perioada de declarare de către subiectul declarării și membrii familiei acestuia.

Totodată este de menționat că, perioada de verificare 01.08.2016– 29.10.2021 este guvernată de Legea nr. 133/17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale și Lega nr.132/17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Completul de judecată ține să menționeze că, la data de 17 iunie 2016 au fost adoptate în sincronizare Legea nr. 132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133 cu privire la declararea averii și intereselor personale.

În accepțiunea acestor legi, *avere* reprezintă totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate; *diferență substanțială* reprezintă diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al

declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte.

Legea cu privire la declararea averii și intereselor personale identifică subiecții declarării averii și intereselor personale la **art. 3**, obiectul declarării la **art. 4**, categoriile conflictelor de interese, iar modul de declarare și soluționare a lor la dispozițiile art. **11-14**.

În concordanță cu art. 10 și art. 22 din Legea cu privire la declararea averii și intereselor personale, controlul averii și al intereselor personale ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Consecințele generate de încălcarea legii abordate sunt prevăzute expres la **art. 23**, astfel, încălcarea ei atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz. De asemenea, în cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese. Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității.

În conformitate cu art. 5 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Conform art. 28 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în vigoare la data inițierii controlului) (1) Autoritatea efectuează controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Sesizarea făcută de persoane fizice sau juridice cu rea-credință atrage după sine răspunderea juridică a celui care a făcut sesizarea. (2) *Controlul din oficiu se inițiază la sesizarea* președintelui ori a vicepreședintelui Autorității sau a *inspectorului de integritate*. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la alin.(3), precum și în baza unor informații publice. (3) Dacă se constată lipsa unor

date din declarația de avere și interese personale, precum și în cazul nedepunerii sau al depunerii tardive a declarației, inspectorul de integritate inițiază controlul averii și al intereselor personale.

În conformitate cu art.30 alin.(1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în vigoare la data inițierii controlului), *sesizările* depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau de drept privat, precum și cele *din oficiu se înregistrează imediat și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor*.

Reieșind din cele menționate în coraport cu materialele cauzei, Completul de judecată constată că, procedura de repartizare aleatorie a sesizărilor a fost respectată de pîrît, or potrivit materialelor cauzei se atestă că, la 13.06.2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată cu nr. 04-04/318 raportul de sesizare din oficiu a inspectorului de integritate – Griciuc Ada, în privința lui Vlad Batrîncea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova (dosar administrativ f.d.452, Vol.II). Iar, la 17 iunie 2020 sesizarea i-a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor cu nr. 20200119972, inspectorului de integritate Virgiliu Bardă.

Totodată, conform art.37 alin.(1) - (3) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în vigoare la data inițierii procedurii administrative), după repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului. Prevederile art.31, art.32 alin.(3)–(5), art.33, art.34 alin.(2), art.35 și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. În cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere printr-o scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Punctul de vedere al persoanei supuse controlului poate fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației. Dacă recepționarea invitației pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea acesteia.

Iar conform art.37 alin.(1) - (6) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în vigoare la data emiterii actului contestat), Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor

persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare făcută de președintele ori vicepreședintele Autorității sau de inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art.27 alin.(14), precum și în baza unor informații publice sau al unor sesizări anonime. Sesizarea privind efectuarea controlului din oficiu se distribuie conform art.30, care se aplică în modul corespunzător. După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora. Prevederile art.30, 31, 32, ale art.33 alin.(6)–(8), (12) și (13), ale art.35 și 36 se aplică în modul corespunzător. Controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani. Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se efectuează în cel mult 3 luni de la repartizarea sesizării. Ținând cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuare a controlului până la cel mult 6 luni.

Prevederile art. 32 alin. (1), (3) – (4) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, *în redacția la data efectuării controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința lui Vlad Batrîncea*, stipulează că în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia. În procesul de control al averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului. La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(3) sînt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că art. 60 din Codul administrativ prevede termenul general

de 30 de zile în care o procedură administrativă trebuie finalizată, dacă legea nu prevede altfel. Respectiv, prevederea legală este o normă generală, care admite excepțiile prevăzute de lege.

La caz, procedura administrativă în cadrul controlului averii și a intereselor personale, este reglementată de legea specială, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, care și urmează a fi aplicată la caz. Or, art. 5 alin. (2) și (3) al Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, stipulează că normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate. Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

De asemenea, Completul de judecată menționează că Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 nu prevede în mod expres un termen de finalizare a procedurii administrative. Însă, Legea nominalizată stabilește mai multe termene în cadrul cărora inspectorul de integritate urmează să efectueze anumite acțiuni, care cumulativ depășesc termenul general al procedurii administrative de 30 de zile, prevăzut la art. 60 din Codul administrativ.

Astfel, art. 31 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, *în redacția la data efectuării controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința lui Vlad Batrîncea*, prevede că, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Completul judiciar conchide că, chestiunea respectării termenului general în care o procedură administrativă trebuie finalizată, urmează a fi examinată și prin prisma legii speciale în coroborare cu art. 27 din Codul administrativ, care prevede că, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil, prin prisma acțiunilor efectuate de inspectorul de integritate pe parcursul efectuării controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința lui Vlad Batrîncea, în contextul în care acesta a solicitat mai multe informații de la instituții publice precum și a consultat diferite sisteme de date, pentru efectuarea

controlului nominalizat.

Potrivit materialelor cauzei se atestă că, inspectorul de integritate a inițiat procedura de control la 01.07.2020, iar prin scrisoarea nr. 04-19/2997 din 02.07.2020, returnată cu inscripția nereclamat (dosar administrativ f.d.415, 493 Vol.II), ulterior prin scrisoarea nr. 04-19/3391 din 27.07.2020, recepționată la data de 29.07.2020 (dosar administrativ f.d.414, 494 Vol.II), Vlad Batrîncea a fost informat despre inițierea în privința sa, al controlului averii și al intereselor personale și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Ulterior, la data de 17.11.2020, a fost înregistrată o altă sesizare cu nr. 8810, prin care s-a solicitat verificarea averii declarate de către Vlad Batrîncea pentru anul 2013-2015, precum și a constatării încălcării regulilor de declarare a averii și intereselor personale (dosar administrativ f.d.454-491 Vol.II).

În baza prevederilor art. 44 alin. (4) din Codul Administrativ, inspectorul de integritate a conexas sesizarea la dosarul de control deja existent.

Completul de judecată reține că, Inspectorul de integritate în perioada 01.07.2020-24.03.2022 a accesat on-line registrele de stat și a solicitat de la autorități informații necesare controlului (dosar administrativ f.d.27-262, Vol.I, 263-449, vol.II).

Prin scrisoarea nr. 04-19/1871 din 31.03.2022, Vlad Batrîncea a fost invitat să prezinte punctul de vedere cu privire la neclaritățile identificate (dosar administrativ f.d.26 Vol.I). Iar la 15.04.2022 a fost înregistrat răspunsul lui Vlad Batrîncea (dosar administrativ f.d.23-25, vol.I), iar inspectorul de integritate stabilind că, explicațiile anterioare nu sunt suficient de clare, precum și ca urmare a apariției noilor circumstanțe Vlad Batrîncea prin scrisoarea nr. 04-19/3430 din 17.06.2022, a fost invitat să prezinte informații suplimentare (dosar administrativ f.d.14 Vol.I), pe care acesta le-a prezentat la 12.07.2022 cu nr.5599, prin nota explicativă corespunzătoare (dosar administrativ f.d.12-13, Vol.I).

În acest context, instanța de judecată reține că, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în redacția la data efectuării controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința lui Vlad Batrîncea, nu prevedea expres termenul general în care o procedura administrativă de efectuare a controlului trebuie finalizată. Or, procedura de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor implică întreprinderea de către inspectorul de integritate a mai multor acțiuni pentru acumularea informațiilor și materialelor necesare stabilirii circumstanțelor cauzei, ceea ce necesită un termen nedeterminat, din motiv că nu se cunoaște inițial care va fi comportamentul participanților la procedura administrativă și dacă aceștia vor reacționa în termenele stabilite.

În circumstanțele reținute se impune concluzia că, procedura administrativă

inițiată de inspectorul de integritate în cadrul unui control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, este mult mai complexă și necesită un termen mai extins decât cel general, întru efectuarea tuturor acțiunilor, cum ar fi înaintarea demersurilor, interpelărilor, răspunsurilor, solicitarea explicațiilor, cercetarea înscrisurilor, care se face și prin intermediul oficiului poștal, fapt ce necesită o perioadă de timp mai mare.

Astfel, Completul de judecată constată că, termenul de efectuarea a controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința lui Vlad Batrîncea o perioadă de 761 zile, în coraport cu volumul informațiilor acumulate de pîrît, este unul justificat și corespunde prevederilor legale.

Ce ține de fapta constatată, Completul de judecată reține că, prin actul de constatare nr.307/19 din 01 august 2022, inspectorul de integritate a constatat că, *[...La data de 30.08.2019, dl Batrîncea Vlad a devenit proprietarul apartamentului cu nr. cadastral *****, situat pe adresa *****, la un preț indicat în contractul de vânzare-cumpărare de 890 000 lei....*

Inspectorul reține că apartamentul situat pe adresa *****, procurat de dl Batrîncea Vlad, conform informațiilor din banca centrală de date a cadastrului, are o suprafață de 120,9 m.p., 3 odăi și la data de 01.06.2004 valoarea estimativă a bunului imobil constituia 808 682 lei.

Prin urmare, se pune la îndoială că suma de 890 000 lei, indicată în contractul de vânzare- cumpărare nr. 5922 din 30.08.2019, ar fi valoarea reală achitată, or suma respectivă reprezintă aproximativ valoarea estimativă conform Agenției Servicii Publice la data de 01.06.2004 - 808 682 lei.

Astfel, s-a constatat că apartamentul cu nr. cadastral *****, situat pe adresa *****, în baza contractului de donației nr. 1323 din 14.04.2016, a aparținut dnei Bejenari Diana, fiind grevat în favoarea unei bănci comerciale, pentru asigurarea contractelor de credit contractate de către o firmă juridică, administrată de dumneaei.

În conformitate cu raportul de evaluare nr. 124/EX din 18.04.2016, valoarea de piață a apartamentul cu nr. cadastral *****, situat pe adresa *****, constituia 2 421 100 lei.

Ulterior, conform certificatului de confirmare nr. 237/VIC la raportul de evaluare nr.124/EX din 18.04.2016, valoarea de piață constituia 2 004 000 lei, iar valoarea de ipotecă de 1 402 800 lei.

La data de 11.04.2018, dna Bejenari Diana în calitate de debitor ipotecar intervine cu solicitarea de a înstrăina bunul imobil respectiv și redirecționarea banilor obținuți la achitarea anticipată a creditelor și stingerea tuturor obligațiilor. În conformitate cu Procesul-verbal al ședinței Comisie de Creditare nr. 43/18 din 12.04.2018, persoana juridică înregistra plăți restante care au

depășit 17 zile și sancțiuni în mărime de 94 972 lei, fapt ce a fost aprobată cererea la înstrăinarea imobilului grevat.

În aceeași zi, (12.04.2018), fiind constrânsă de condițiile descrise mai sus, are loc vânzarea imobilului cu nr. cadastral ***** de către dna Bejenari Diana - contra sumei 1 500 000 lei, deși valoarea de piață constituia 2 004 000 lei, soților Buliga, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1463 din 12.04.2018...

Ulterior, soții Buliga, în persoana dlui Buliga Igor și Buliga Cristina au vândut apartamentul cu nr. cadastral ***** pe adresa ***** dlui Batrîncea Vlad.

De asemenea, inspectorul reține că valoarea de piață a apartamentului respectiv era mai mare, dar datorită circumstanțelor create, a fost vândut de către dna Bejenari Diana, la un preț sub cel de piață, în regim de urgență.

Reieșind din cele spuse mai sus, rezultă că bunul imobil până a intra în proprietatea subiectului declarării, a fost tranzacțional cu 1,5 mln. lei, o sumă mult mai mare, decât cea specificată în contractul de vânzare-cumpărare - 890 000 lei.

În conformitate cu raportul de evaluare nr. 19/01/09 din 19.09.2019, efectuat la aproximativ 20 zile după tranzacția de vânzare-cumpărare (30.08.2019), valoarea de piață a apartamentului cu nr. cadastral ***** situat pe adresa ***** a constituit 1 750 000 lei.

Totodată, pe pagina web www.999.md (<https://999.md/57464650>) la data de 19.03.2019, a fost plasat anunțul cu privire la vânzarea bunului imobil respectiv, la un preț de 117 000 EUR, echivalentul a 2 287 244 lei, fiind specificat că apartamentul are 3 odăi de mijloc în bloc nou din piatră de calcar și cărămidă roșie, bilateral, 2 grupuri sanitare separate, 2 balcoane spațioase, debara, dispune de izolare termică și fonică, supraveghere video, încălzire autonomă, geamuri termopan, ușă blindată, reparației euro în stil individual, mobilă calitativă, tehnică de uz casnic de ultimă generației și blocul este dotat cu ascensor silențios.

Ulterior, la data de 30.08.2019, în ziua în care subiectul controlului a devenit proprietar a bunului imobil, a fost plasat un alt anunț cu titlul „Reducere! Casă de elită, Rîșcani, 3 odăi spațioase, 121 m.p.”, (<https://999.md/54831824>), prețul specificat fiind de 104 500 EUR, sau echivalentul a 2 063 687 lei.

Astfel, se observă că între prețul publicat în ziua procurării de 2 063 687 lei și valoarea de piață în mărime de 1 750 000 lei specificată în raportul de evaluare nr. 19/01/09 din 19.09.2019, este o diferență de 313 687 lei, ce este calificată ca o marjă de negociere între cumpărător și vânzător, luând în calcul că ultimul deja a făcut o reducere cu 12 500 EUR (117 000 EUR - 104 500 EUR) la prețul apartamentului cu nr. cadastral *****.

Pe cale de consecință, rezultă că tranzacția de vânzare-cumpărare a bunului imobil constituit din apartament cu nr. cadastral ***** ar fi avut la un preț de cel puțin 1 750 000 lei, sumă ce va fi utilizată la determinarea existenței diferenței

substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate, pe de o parte, și averea dobândită, pe de altă parte....

Deși, în urma determinării veniturilor cu care subiectul controlului a intrat în serviciul public și totodată validării datelor incluse în declarația pentru anul 2014, rezultă că cheltuielile au depășit veniturile cu 146 165 lei, se menționează repetat că dl Batrîncea Vlad a devenit subiect al declarării la data de 09.12.2014.

Ca mijloace bănești deținute în numerar la începutul anului 2018 a fost acceptată doar suma de 92 250 lei, iar pentru anul 2019-104 625 lei, or în cazul când subiectul controlului ar fi depășit suma respectivă, în corespundere cu art. 4 alin. (1), lit. d) din Legea nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale, subiecții declară activele financiare, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare. Astfel, salariul mediu pe economie la începutul anului 2018, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 54 din 17.01.2018, a constituit 6 150 lei ($15 * 6\ 150 = 92\ 250$ lei), iar pentru anul 2019, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18.01.2019, a constituit 6 975 lei ($15 * 6\ 975 = 104\ 625$ lei).

Veniturile indicate la rubrica „Salarii și indemnizații”, provin din extrasele bancare, dar totodată informația a fost suprapusă cu cea de la Serviciul Fiscal de Stat și Parlamentul Republicii Moldova.

De asemenea, pentru realizarea unui calcul mai exact cu privire la mijloacele bănești deținute de dl Batrîncea Vlad la momentul procurării bunului imobil, au fost divizate în bani electronici (card bancar) și numerar.

Totodată, inspectorul reiterează că suma de 890 000 lei indicată în contractul de vânzare- cumpărare nr. 5922 din 30.08.2019 a apartamentului cu nr. cadastral ***** situat pe adresa ***** nu constituie valoarea reală achitată, ci reprezintă produsul înțelegerilor dintre vânzător și cumpărător cu scopul obținerii unor beneficii, în cazul dat intrarea în proprietate a unui bun imobil, ai cărui valoare de piață depășește cu mult veniturile obținute....

Prin urmare, rezultă că la data de 30.08.2019, în momentul procurării bunului imobil, dl Batrîncea Vlad a deținut mijloace bănești în numerar în mărime de 1 036 076 lei, pe de o parte, care fiind diminuată cu suma minimă achitată pentru bunul imobil respectiv - 1 750 000 lei, averea dobândită pe de altă parte, se obține o diferență substanțială ce depășește 139 500 lei ($20 * 6\ 975$ lei) - 713 924 lei....

Reieșind din constatarea inspectorului de integritate în coraport cu materialele cauzei Completul de judecată o consideră ca fiind neîntemeiată, or art. art.993 Cod civil, prevede că, (1) Oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu

prevede altfel. (2) Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.

Conform art.1108 Cod civil, prevede că, (1) Prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Iar art.1109 alin.(2) Cod civil, prevede că, (2) În cazul în care contractul de vânzare-cumpărare a unui bun mobil trebuie autentificat sau dreptul de proprietate dobândit prin contract este supus, conform legii, înregistrării într-un registru de publicitate, cumpărătorul suportă costul autentificării notariale, al înregistrării în registrul de publicitate respectiv și al transferului proprietății.

Reieșind din prevederile legale menționate Completul de judecată reține că, părțile contractante sunt libere să negocieze și să stabilească singuri prețul de vânzare, care reprezintă un preț liber negociat, care este influențat de mai mulți factori.

Totodată, Completul de judecată reține că, contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului cu prețul de 890 000 lei din 30.08.2019, încheiat între Buliga Igor, Buliga Cristina și reclamantul Vlad Batrîncea a fost autentificat notarial, iar art.63 alin.(1) din Legea nr. 69 din 14.04.2016 cu privire la organizarea activității notarilor, prevede că, actele și acțiunile notarului pot fi contestate în instanțele de judecată de drept comun conform competenței stabilite de lege. *Pînă la anularea de către instanța de judecată, actul notarial atacat se prezumă veridic și legal.*

Iar art.5 alin.(8) și (9) din Legea nr. 246 din 15.11.2018 privind procedura notarială, explică că, *Actul notarial purtînd ștampila și semnătura notarului este de autoritate publică, se prezumă legal, veridic și are forță probantă și, după caz, forță executorie prevăzută de lege.* Acțiunea notarială reprezintă o totalitate de fapte întreprinse și acte emise de notar, îndreptate spre stabilirea faptelor și împrejurărilor necesare întocmirii și executării actului notarial sau îndeplinirii procedurii notariale. Dispozițiile prezentei legi cu privire la actul notarial sînt aplicabile și acțiunilor notariale, în măsura în care legea nu prevede altfel.

Prin urmare, Completul de judecată reține că, de inspectorul de integritate nu au fost prezentate careva probe ce ar duce la concluzia că, contractul de vânzare-cumpărare din 30.08.2019 ar fi fost încheiat cu încălcări de procedură, ce ar duce la nulitatea acestuia.

Mai mult ca atît, Completul de judecată constată că, inspectorul de integritate a ajuns la concluzia că, tranzacția de vânzare-cumpărare din 30.08.2019 a bunului imobil constituit din apartament cu nr. cadastral ***** ar fi avut un preț de cel puțin 1 750 000 lei, reieșind din declarația d-nei Bejenari Diana, din anunțurile publicate pe pagina web www.999.md și din raportul de evaluare nr. 19/01/09 din 19.09.2019, însă din materialele cauzei nu rezultă că, inspectorul de integritate a depus diligența corespunzătoare în vederea audierii lui Buliga Igor și Buliga Cristina în vederea

stabilirii caracterului veridic a prețului apartamentului cu nr. cadastral ***** situat în *****.

La fel, este de menționat că, potrivit contractului de ipotecă nr.*****-a din 11.10.2019, încheiat între BC ”Moldova Agroindbank” și reclamantul Vlad Batrîncea (dosar administrativ f.d.294-296, Vol.II), rezultă că, s-a convenit între părți că, bunul imobil ipotecat cu nr. ***** situat pe adresa ***** , are o valoare ipotecară de 600 000 lei, iar la stabilirea acestei valori s-a ținut cont inclusiv și de raportul de evaluare nr. 19/01/09 din 19.09.2019, la care face referire inspectorul de integritate.

Totodată, Completul de judecată atestă că, în argumentarea poziției sale inspectorul de integritate nu a făcut trimiteri la careva prevederi legale, ce i-ar fi fost acordat dreptul de a face careva evaluări a bunurilor imobile bazate pe propriile convingeri, ce ar pune la îndoială legalitatea unui act juridic ce a fost autentificat notarial.

Astfel, reieșind din cele constatate supra rezultă că, dacă inspectorul lua în calcul toate argumentele expuse supra în perioada supusă controlului și prezente la materialele cauzei, în raport cu cheltuielile efectuate în aceeași perioadă, atunci acesta nu ajungea la concluzia la care a ajuns.

Prin urmare, se atestă cu certitudine că, constatările reținute de pîrît în actul contestat sunt pripite și neîntemeiate, din care motive se ajunge la concluzia că, inspectorul de integritate la emiterea actului contestat nu și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu scopul acordat de lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, în conformitate cu art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În conformitate cu prevederile art.118 din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte

integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Reieșind din norma legală menționată supra în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată constată că actul de constatare nr.326/10 din 08.10.2021, nu este motivat în conformitate cu normele legale unde să fie indicate argumentele bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei și a probelor acumulate în raport cu poziția reclamantului în procedura administrativă.

Completul de judecată reține că, deși inspectorul de integritate își bazează constatările pe propria apreciere a probelor și pe prevederile legale, aceste elemente din analiza cazului, efectuată de inspectorul de integritate, trebuie să corespundă cerințelor de corectitudine. Or, nu este de înțeles argumentul inspectorului de ce acesta nu a luat ca bază prețul apartamentului indicat în contractul de vânzare-cumpărare autentificat notarial.

Raționamentul logico-juridic al inspectorului de integritate trebuie să fie onest și să corespundă situației constatate, însă în speță, după cum s-a constatat, inspectorul de integritate a făcut o descriere evazivă și tendențioasă a faptelor constatate la acel moment și a redactat conținutul actului de constatare prin excedare semnificativă de la situația confirmată de materialele procesuale administrate.

Astfel, reieșind din cele menționate supra, Completul de judecată reține că aceste omisiuni ale pîrîtului în persoana inspectorului de integritate urmează a fi interpretate în favoarea reclamantului Vlad Batrîncea.

În acest sens, Completul de judecată reține prevederile art.21 alin.(1) și (2) Cod administrativ, care explică că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Totodată, Completul de judecată ține să menționeze că, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind editarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile

publice și private. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost conferite.

Astfel, reieșind din cele menționate supra în coraport cu încălcările admise de pîrît în cadrul efectuării controlului și a exercitării dreptului discreționar, Completul de judecată constată că, acestea duc la nulitatea actului contestat, or prin aceste încălcări i se aduc atingeri fundamentale drepturilor pe care le are reclamantul Vlad Batrîncea, în coraport cu o autoritate publică.

Art.225 alin. (2) din Codul administrativ, prevede că, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege; e) proporționalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.

Potrivit art. 137 alin.(1) - (4) Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Completul de judecată, menționează că autoritatea publică, de fapt, nu este complet liberă în utilizarea dreptului discreționar. Iar, acțiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice „trebuie” să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Inspectorul de integritate din cadrul Agenției Naționale de Integritate era obligat prin lege să-și exercite discreția, însă fără erori discreționare, însă, la caz, se atestă că pîrîtul nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, or acesta nu a luat în considerare toate informațiile prezentate de la instituțiile de stat cît și cele bancare, la fel și lipsa audierii/depunerii explicațiilor suplimentare a reclamantului pe fapta ce i se impută înainte de emiterea actului contestat, iar aceste încălcări se materializează prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu analiza și aprecierea incorectă a circumstanțelor de fapt.

Astfel, s-au încălcat principiile cercetării din oficiu și legalității, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă odată în plus ilegalitatea actului în fond.

Reieșind din cele menționate Completul de judecată reține că, prin Actul de constatare nr.307/19 din 01 august 2022, reclamantului ilegal i-a fost vătămat un drept, din care considerente acest act administrativ defavorabil reclamantului urmează a fi anulat, deoarece a fost emis contrar legii.

Conform art.224 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Din considerentele menționate Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează necesitatea admiterii acțiunii înaintată de Vlad Batrîncea împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova cu privire la anularea Actului de constatare nr.307/19 din 01 august 2022.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se admite acțiunea înaintată de Vlad Batrîncea împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Se anulează Actul de constatare nr.307/19 din 01 august 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate, în privința lui Vlad Batrîncea.

Hotărîrea este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Motivarea recursului se prezintă în termen de 30 zile de la notificarea hotărîrii motivate, prin depunerea la Curtea Supremă de Justiție. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Președintele completului,

Judecătorii
Palanciuc

Anatolie Minciuna

Ecaterina

Veronica Negru

